

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 34-A DUPĂ RUSALII
(a *Întoarcerii Fiului risipitor*)

SF. IER. LEON, EPISCOPULUI
CATANIEI; SF. CUV. VISARION

Sub chipul Tatălui din Evanghelie îl vedem pe Dumnezeu, iar în cei doi fii ai Săi putem înțelege pe de o parte Israel poporul ales (fiul cel mare) și neamurile păgâne (fiul cel mic), dar ne putem gândi și la două atitudini marcante ale omului față de Dumnezeu, Părintele său. Pe de o parte supunere, statornicie și ascultare, iar pe de altă parte, în cazul Fiului mai mic, hotărâre nechibzuită de a ieși de sub ascultarea Tatălui și a pleca singur într-o lume străină și ostilă, cheltuind în plăceri toată bruma moștenirii ce o primise.

Fiecare personaj din parabolă poate fi personajul central în relatarea evanghelică, dar în general accentul cade pe drama Fiului cel mic, cel risipitor, care cheltuie în mod nechibzuit averea părintească și își risipește chiar însăși personalitatea sa într-o libertate greșit înțeleasă și devastatoare. Tatăl îl așteaptă acasă să se întoarcă, iar atunci când fiul hotărăște să revină acasă de pe căile rătăcitoare ale păcatului, acesta îl primește cu iertare și dragoste. Aici vedem că și Tatăl revarsă dragoste nețărâmurită, dându-i veșmânt nou, reșezându-l în demnitatea de fiu și cu bucurie îi pregătește ospăț.

Sub chipul vițelului cel îngrășat, înțelegem simbolic jertfa lui Hristos prin care ne-am împăcat cu Tatăl și am devenit prin Har fiii Lui preaiubiți. Haina cea nouă pe care o primește atunci când se întoarce acasă este haina botezului, prin care devenim fii ai lui Hristos îmbrăcați în har: „Câți în Hristos v-ați botezați, în Hristos v-ați și îmbrăcat”. Apa spală întinăciunea, iar harul sfințitor spală păcatele. Primind încălțăminte nouă, care înseamnă să mergem pe calea către Dumnezeu, cale care începe prin pocăință, o străbatem cu multă nevoie, iar la capătul ei ne așteaptă Hristos. Inelul pe care îl primește Fiul cel mic este înțeles ca reșezare a lui în calitate de fiu al Tatălui, cum spune Sfântul Pavel, „Căci dacă ești fiu, ești și moștenitor”.

REGĂSIRE ÎN IUBIREA ȘI IERTAREA TATĂLUI CERESC

Prin Pilda Fiului risipitor, istorisită de Sfântul Evanghelist Luca în pericopa evanghelică din Duminica de astăzi (Luca, cap 15, 11-32), Biserica ne arată cât de importantă este pentru viața noastră duhovnicească pocăința, înțelegând ca ridicare din păcat și întoarcere în brațele iubirii și iertării Părintelui Ceresc.

Trăind toată drama vieții sale departe de casa Tatălui său, risipind în păcate și desfătări toată moștenirea ce o primise, ajungând într-o stare jalnică, Fiul cel mic „venindu-și în fire”, conștientizând starea deplorabilă în care a ajuns, se hotărăște să se întoarcă acasă și să ceară iertare Tatălui său. Dumnezeu cel bun și iertător - căci acesta este Tatăl din evanghelie - îl primește cu multă dragoste și îl repune în demnitatea de fiu al Său. Fratele său, numit Fiul cel mare, rămas ascultător și împlinitor al poruncilor Tatălui său, nu înțelege, din invidie și din ne iubire de frate, de ce Tatăl l-a primit înapoi cu atâta dragoste, după ce în înstrăinare i-a risipit în păcate toată averea.

Nu intră în comuniunea bucuriei că fratele său „Mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat”. Subiectul evangheliei de astăzi este drama unei vieți, poate a fiecăruia dintre noi. Indiferent câte rătăcirii și căderi am avea, hotărârea de a rupe cu viața păcătoasă și a ne întoarce spre Dumnezeu prin pocăință sinceră are un sens adânc, este o înviere din morți. Să nu uităm că Dumnezeu s-a întrupat și s-a jertfit pentru noi, căci El a venit să caute și să mântuiască pe omul cel pierdut. Iubirea și iertarea pe care Tatăl Ceresc ne-o arată atunci când ne întoarcem spre El, o subliniază chiar Domnul: „Bucurie se face în Cer pentru un păcătos care se întoarce”.

La polul opus, Fiul cel mare, deși ascultător și harnic, se arată biruit de invidie și de ne iubire de frate, neînțelegând că iubirea și iertarea Tatălui copleșește dreptatea Lui. De aceea rămâne închis în dreptatea cea după Lege, care și ea are rostul ei, dar nu poate face saltul în duhul iubirii evanghelice, care e mai presus de toate.

În aceste timpuri deloc ușoare pe care le străbatem, Pilda Fiului risipitor, întors din rătăcire la casa Părintelui său, ne arată că prin pocăință curată, cu zdrobire de inimă și lacrimi, prin rugăciune puternică și faptă

bună, se cuvine să ne întoarcem la Dumnezeu și să-i cerem, ca unui Părinte milostiv, să ne ierte păcatele, să ne dea îndreptare, să ne trimită harul său sfințitor și să ne țină în brațele iubirii Sale. Conștientizând căderile proprii, să dorim ridicarea și întoarcerea noastră, căci pocăința începe în trăirile adânci ale inimii. Să zicem și noi ca Fiul cel mic „Tată, am greșit la Cer și înaintea Ta”, dă-mi și mie haină luminoasă și loc la masa Împărăției Tale. Amin! ❀

Părintele Eugen Moraru

COMUNIUNE ȘI CONLUCRARE CU ROMÂNII DIN AFARA ROMÂNIEI

Anul 2021 în Biserica Ortodoxă Română

La ședința anuală a Consiliului Național Bisericesc de marți, 15 februarie 2022, prezidată de Patriarhul României, a fost prezentat raportul-sinteză privind activitățile din Biserica Ortodoxă Română în anul 2021. Activitatea internă și externă a Bisericii Ortodoxe Române în anul 2021, proclamat în Patriarhia Română drept „Anul omagial al pastorației românilor din afara României” și „Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”, este sintetizată și prezentată din punct de vedere pastoral-liturgic și administrativ, cultural-misionar și social-filantropic.

Ar fi mult de vorbit despre întreaga activitate a B.O.R., poate cu altă ocazie vom face câteva comentarii necesare. Ne rezumăm doar la a spune că nu există instituție în țara noastră care să facă atât de multe activități social-filantropice cum face Biserica noastră: zidește, hrănește, are grijă de cei bolnavi și nevoiași. Să sperăm că va avea puterea să o facă și de acum înainte...

Extrase din raportul-sinteză

Anul 2021 a fost marcat în continuare de pandemia de COVID-19 și de restricții impuse în acest context. Biserica Ortodoxă Română în tot ansamblul ei, prin ierarhi, clerici, voluntari și simpli credincioși, a **lucrat în acest timp cu mult devotament și dăruire, înmulțind rugăciunea, actele social-filantropice** și măsurile de protejare a sănătății oamenilor.

Activitatea pastoral-liturgică

Dintre hotărârile adoptate de Sfântul Sinod în sprijinul activității pastoral-liturgice, amintim doar câteva:

1. Aprobarea mai multor texte liturgice, dintre care: slujba și paraclisul în cinstea **Sf. Cuv. Simeon Noul Teolog** (12 martie); slujba, sinaxarul, acatistul și paraclisul în cinstea **Sf. Cuv. Nichifor cel Lepros** (4 ianuarie).

2. Declararea anului 2022 ca „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”, în Patriarhia Română.

3. Declararea anului 2023 ca „Anul omagial al pastorației persoanelor vârstnice” și „Anul comemorativ al imnografilor și cântăreților bisericești (psalți)” în Patriarhia Română.

4. Reamintirea obligației statutare a Bisericii Ortodoxe Române de a rămâne în comuniune și unitate dogmatică (doctrinară), liturgică (sacramentală) și canonică (disciplinară) cu Biserica Ortodoxă universală, în sensul că **Biserica**

Ortodoxă Română nu poate modifica doctrina sa, ritualul său liturgic-sacramental și disciplina sa canonică, slujitorii săi fiind îndemnați la mai multă responsabilitate în săvârșirea Sfintelor Taine și ierurgii.

5. Elaborarea medalioanelor biografice și a argumentelor pentru începerea demersurilor de **canonizare a unor mărturisitori și mari duhovnici misionari români din timpul comunismului, a căror canonizare va avea loc în anul 2025**, odată cu împlinirea a 140 de ani de Autocefalie a Bisericii Ortodoxe Române (1885), a 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române (1925) și a 70 de ani de la proclamarea oficială a primelor canonizări făcute de Patriarhia Română (1955).

Activitatea cultural-misionară

Din rapoartele alcătuite de centrele eparhiale rezultă că misiunea prin presa scrisă bisericească a fost reprezentată în 2021 de 49 publicații eparhiale, periodice lunare informative sau reviste de cultură teologică, la care se adaugă alte **224 publicații editate de unități ecleziale din subordine**, de școli teologice și asociații creștine ortodoxe. **Unele publicații își continuă activitatea în online, renunțând la edițiile tipărite.**

Sunt active **6 posturi radiofonice regionale** administrate de eparhii și **un post de televiziune online la Paris**. Prezența în media digitală se realizează prin cele **peste 5000 de website-uri și pagini oficiale ale unităților bisericești în rețele de socializare și pe platforme digitale.**

Cu un tiraj lunar mediu difuzat de **22.500 exemplare**, **Ziarul Lumina** se menține pe locul trei în grupul cotidienele naționale, regionale și locale care se tipăresc în prezent în România.

În cursul anului 2021, din cauza pandemiei cu noul coronavirus și a restricțiilor impuse, activitatea Sectorului

Pelerinaje al Patriarhiei Române a avut în continuare un regres față de anul 2019, dar a înregistrat o creștere față de anul 2020, cu 10%, pentru pachete turistice cu destinații în străinătate (Turcia, Grecia, Bulgaria, Egipt) și 30% pentru pelerinajele din România.

Activitatea social-filantropică

În anul 2021, în lucrarea social-filantropică și medicală la nivelul structurilor eparhiale ale Patriarhiei Române și a ONG-urilor care funcționează cu binecuvântarea acestora, au participat **19.853 persoane**, dintre care: 1.939 personal cu diverse specializări (cadre didactice, cadre medicale, juriști, psihologi, personal administrativ) și **18.092 voluntari.**

Biserica Ortodoxă Română și-a desfășurat activitatea social-filantropică și medicală în cadrul a **719 instituții și servicii sociale**. Având în vedere diversificarea continuă a serviciilor oferite, precum și extinderea și acreditarea centrelor, s-a impus o reorganizare integrată a activităților pe criterii de competență. Diagrama așezămintelor social-filantropice, în anul 2021, arată astfel: 57 birouri de asistență socială, 118 cantine sociale și masă la domiciliu, 103 centre de zi pentru copii, 21 centre de zi pentru vârstnici, 4 centre de zi pentru persoane cu dizabilități, 58 centre rezidențiale copii, 54 centre rezidențiale vârstnici, 2 centre rezidențiale pentru persoane cu dizabilități, 30 servicii de îngrijire la domiciliu, 36 instituții ce oferă servicii medicale și de recuperare, 7 servicii de îngrijiri socio-medicale la domiciliu, 41 servicii educaționale (tip afterschool, remedial, prevenție abandon școlar), 98 centre de informare, de consiliere, de sprijin și comunitare, 33 locuințe protejate, 13 centre de urgență (persoane fără adăpost, victime ale violenței, victime ale traficului de persoane), 17 campusuri de tabără și 27

cu alt specific.

În cuprinsul eparhiilor Patriarhiei Române se află în derulare un număr de **1.114 proiecte și programe sociale**, din care: 62 cu finanțare externă, 34 cu finanțare publică, **894 finanțate din fonduri proprii și 124 cu finanțare mixtă**.

În cadrul așezămintelor au primit asistență **144.226 beneficiari**, după cum urmează: a) 59.948 copii din așezămintele sociale ale Bisericii, dar mai ales din familii sărace și fără posibilități de întreținere, sau cu părinți aflați la muncă în alte țări; b) 4.340 persoane cu dizabilități, cu deficiențe de vorbire, vedere și auz, consumatori de droguri sau alte tipuri de dependențe; c) 46.915 persoane vârstnice din așezămintele de protecție socială bisericești, din centrele

sociale de tranzit și adăposturi de noapte, bătrâni singuri, nedeplasabili, abandonți de familie și care prezentau grave probleme de sănătate; d) 32.243 șomeri, adulți în dificultate, victime ale traficului de persoane, victime ale violenței familiale, deținuți eliberați, victime ale calamităților naturale; e) 780 persoane fără adăpost.

Pentru susținerea întregii activități de asistență socială și filantropică și pentru sprijinirea sinistraților, în anul 2021, **la nivelul Patriarhiei Române, s-au cheltuit 217.751.299 lei (echivalent a 44.079.210 euro la curs BNR/26.01.2022)**. În această sumă **nu sunt cuprinse cheltuielile privind o mulțime de activități caritabile** ale parohiilor și mănăstirilor în favoarea bolnavilor, bătrânilor, copiilor și săracilor, care nu au

fost cuantificate financiar și, ca atare, nici raportate sistematic centrelor eparhiale.

Raportul, semnat de PF Patriarh Daniel, se încheie astfel „**La finalul acestui raport sintetic al activităților Bisericii Ortodoxe Române în anul 2021 dorim să apreciem eforturile spirituale și materiale ale tuturor celor care au lucrat direct sau au sprijinit Biserica Ortodoxă Română în lucrarea ei misionară, culturală și social-filantropică. Exprimăm recunoștință și prețuire față de toți cei care ajută Biserica noastră: clerici și credincioși mireni, autorități centrale și locale, sponsori și voluntari.**

Ne rugăm lui Dumnezeu să le dăruiască tuturor sănătate și mântuire, ajutor și bucurie în viață!” (basilica.ro/text prescurtat) ❖

Prima monahie de neam românesc cunoscută în istorie

CANONIZAREA SF. CUV. TEOFANA BASARAB

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a anunțat joi canonizarea Cuv. Teofana Basarab de la mănăstirea Albotina (Vidin), contemporană cu Sf. Ier. Grigorie Palama și ucenică a Sf. Cuv. Teodosie Isihastul. Este cea dintâi monahie de neam român cunoscută în istorie. Ziua de prăznuire va fi 28 octombrie, când o serbează românii din Timocul bulgăresc și sârbesc.

Născută la începutul secolului al XIV-lea în familia primului domnitor al Țării Românești, Basarab I Întemeietorul (1310-1352), a primit la botez numele Teodora, oferindu-i-se o educație aleasă întemeiată pe dragostea față de Dumnezeu și de aproapele.

Teodora Basarab s-a căsătorit cu Ivan Alexandru (1331-1371), viitorul țar al Bulgariei, împreună cu care a avut trei băieți și o fată: Mihail Asan, Ivan Strațimir, Ivan Asan și Vasilisa. Și-a crescut copiii însuflându-le dragostea de Dumnezeu și grija pentru cei din jur. Pe doi dintre fii i-a pierdut în războaie.

Alături de soțul ei, țarul Ivan Alexandru, a ctitorit mănăstiri și biserici, iar pe altele le-a restaurat, într-o epocă în care isihasmul era în plină dezvoltare. Această perioadă este socotită de istorici o epocă de renaștere culturală și spirituală pentru bulgari, Teodora Basarab fiind un factor foarte important, care a sprijinit și încurajat zidirea așezămintelor monahale, copierea de cărți necesare cultului și dezvoltarea monahismului.

Râvna și evlavia ei către Dumnezeu și către Sfinți a fost observată și consemnată

în scris și de contemporani.

În anul 1345 țarul Ivan Alexandru hotărăște să se despartă de Teodora Basarab. Repudiată de la curtea imperială, Teodora Basarab se smerește retrăgându-se într-o mănăstire pentru a se lepăda de grijile, intrigile, răutățile și tumultul acestei lumi și pentru a-i sluji cu dragoste și devotament Mirelui Hristos.

Teodora Basarab alege să rămână în Bulgaria pentru a nu strica relațiile dintre cele două state vecine de care era atât de atașată sufletește, dând astfel dovadă de înțelepciune și dragoste față de poporul român și bulgar.

Întrucât țarul Ivan Alexandru îl cunoștea și aprecia pe Sf. Teodosie

Isihastul, ucenicul Sf. Grigorie Sinaitul, suntem îndreptățiți să credem că Monahia Teofana Basarab l-a cunoscut și ea și i-a devenit ucenică, învățând de la el ascultarea, milostenia, buna chivernisire, cultivarea liniștii și rugăciunea minții, îndrumări pe care marele nevoitor le dădea celor pe care îi povățuia în viața duhovnicească.

Activitatea Cuv. Teofana și statura sa duhovnicească i-a impresionat pe locuitorii cetăților prin care a trecut, fiind foarte iubită de popor.

Locuitorii din zona Timocului bulgăresc și sârbesc păstrează și astăzi, după șase veacuri, în memoria colectivă faptele și nevoițele Cuv. Teofana Basarab, țarina de neam român care a strălucit prin credință și jertfă în pământul bulgar.

Nu se cunoaște cu exactitate data la care Cuv. Teofana Basarab a trecut la cele veșnice. Potrivit tradiției transmise din generație în generație în rândul românilor din Timocul bulgăresc, ea a fost îngropată în fața altarului bisericii șapate în stâncă de la Măn. Albotina, loc în care a viețuit pentru o perioadă lungă de timp.

Cuv. Teofana a fost îngropată cu mare cinste, fiind plânsă de poporul pe care l-a slujit, l-a povățuit și l-a apărat ca o adevărată maică propovăduitoare a dragostei și milei lui Dumnezeu.

Până astăzi, locuitorii din zona Timocului bulgăresc și sârbesc o prăznuiesc în ziua de 28 octombrie a fiecărui an. (basilica.ro/Foto: Cancelaria Sinodului B.O.R. - icoană de Costel Olărean) ❖

SÂMBĂTA MORȚILOR MOȘII DE IARNĂ

Sâmbătă, 26 februarie 2022,
Biserica Ortodoxă
face pomenirea celor trecuți
la cele veșnice.

Numită și „Moșii de iarnă”,
în această sâmbătă Biserica
îi pomenește pe cei morți,
pentru că moartea nu este
sfârșitul existenței omului.
De aceea, Biserica îi numește
pe cei trecuți în viața de dincolo
„adormiți”, termen care
are înțelesul de stare
din care te poți trezi.

Mai mult, Biserica nu vorbește de trecere într-o stare de „neființă” - cum auzim în zilele noastre! - ci de trecere dintr-un mod de existență în alt mod de existență. Mântuitorul, când ajunge în casa lui Iair a cărui fiică de numai 12 ani murise, spune: „Nu plângeți; n-a murit, ci doarme” (Luca 8, 52).

Moșii desemnează persoanele din neamul nostru mutate în veșnicie pentru care se fac rugăciuni de mijlocire. Despre rugăciunile pentru cei adormiți, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: „Să ne rugăm pentru cei morți, iar dacă cel mort este păcătos, să i se dezlege păcatele, iar dacă este un drept, să câștige prinos de plată și să mijlocească la Dumnezeu pentru noi”. Într-o rugăciune din Liturgia Sfântului Vasile cel Mare, preotul Îi cere lui Dumnezeu să-i pomenească în ceruri pe cei pomeniți de el, nominal, la Proscomidie, și adaugă: „Iar pe cei pe care nu i-am pomedit, din neștiință sau uitare, sau pentru mulțimea numelor, Tu Însuși îi pomenește, Dumnezeule, Cel ce știi vârsta și numirea fiecăruia, Cel ce pe fiecare îl știi din pântecel maicii lui.”

Din timpurile apostolice se fac rugăciuni pentru cei adormiți

Rugăciuni pentru cei morți se făceau și în primele Biserici din Alexandria, Cartagina, Constantinopol sau Milan. Din toate vechile Liturghii - ale Sfântului Iacob, fratele Domnului, Sfântului Vasile cel Mare, Sfântului Ioan Gură de Aur sau Sfântului Grigorie - precum și în altele, cum ar fi cele orientale, nu există nici una în care să nu găsim în cuprinsul ei și rugăciuni pentru cei adormiți.

Biserica Ortodoxă a consacrat pentru pomenirea generală a morților o zi liturgică pe săptămână, și anume sâmbăta, pentru că aceasta este ziua în care Hristos a stat cu trupul în mormânt și cu sufletul în iad spre eliberarea dreptilor răposați. Două dintre sâmbetele din cursul anului bisericesc sunt consacrate în chip special, în toate Bisericile Ortodoxe, pomenirii generale a morților, prin cântări și rugăciuni înscrise în rânduala de slujbă: sâmbăta dinaintea Duminicii lăsatului sec de carne (a Înfricoșătoarei Judecăți) și sâmbăta dinaintea Duminicii Pogorării Duhului Sfânt.

Ambele zile poartă în popor și denumirea de Moși (de iarnă și de vară), pentru că în ele facem pomenire pentru părinții, moșii și strămoșii noștri cei adormiți. La Moșii de iarnă facem pomenirea morților, pentru că a doua zi, Duminică, Biserica ne amintește de a doua venire a Domnului și de Înfricoșătoarea Judecată. De aceea, pentru că mulți dintre dreptii Vechiului Testament au adormit fără să vadă pe Mântuitorul făgăduit și așteptat, iar mulți dintre creștini au murit pe neașteptate și fără pregătirea sau fără pocăința necesară, Biserica face

mijlocire pentru toți aceștia, ca să se bucure de fericirea veșnică.

Importanța Sfintei Liturghii

Slujba Parastasului pentru cei adormiți se oficiază în fiecare biserică după Sfânta Liturghie. La Sfânta Liturghie preotul scoate miride (părțile) din prescură, pentru vii și morți, care sunt așezate pe Sfântul Disc, alături de Agneț - partea din prescură care reprezintă pe Hristos, ca dragostea Lui să se reverse și asupra lor. În timpul Sfintei Liturghii, Agnețul se prefăce în Trupul și Sângele Domnului, iar miridele - care îi reprezintă pe cei pomeniți - participă la sfințenie prin prezența lor alături de Trupul lui Hristos de pe Sfântul Disc.

Așadar, să nu uităm că pentru sufletele celor dragi ai noștri, plecați la Domnul, cea mai importantă este pomenirea lor la Sfânta Liturghie. Și aceasta nu numai în Sâmbetele consacrate celor adormiți, ci la fiecare Sfântă Liturghie din cursul anului. Cu cât noi participăm mai des la Sfânta Liturghie în duminici și sărbători și îi pomemim pe cei adormiți în pomelnicul cu vii și adormiți pe care îl dăm la Altar, cu atât mai mult aducem sufletul în comuniune cu Hristos în Sfântul Potir. ❀

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 20-27 FEBRUARIE 2022

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 20.02	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 34-a după Rusalii (a Întoarcerii Fiului risipitor) Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 23.02	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 25.02	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie; Acatist
Sâmbătă 26.02	06 ⁰⁰ -10 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți Sâmbăta morților – Moșii de iarnă
Duminică 27.02	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (a Lăsatului sec de carne) Utrenia, Sfânta Liturghie